

คณะที่ ...๒.. การพัฒนาระบบบริการ	
หัวข้อ/ประเด็นการตรวจ	ระดับการพัฒนาคูณภาพ รพ.สต.
ตัวชี้วัด	ร้อยละ 10 ของ รพ.สต. ในแต่ละอำเภอที่ผ่านเกณฑ์ระดับการพัฒนาคูณภาพ
ผู้รับผิดชอบ :	๑. นางสุขขจิตรา วนาภิรักษ์ ทันตแพทย์เชี่ยวชาญด้านทันตสาธารณสุข โทรศัพท์ ๐๘๑-๙๖๐๖๒๔๘ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดแพร่ ๒. นายธวัชชัย เชื้อนแก้ว นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ โทรศัพท์ ๐๘๕-๐๓๔๕๒๔๖ กลุ่มงานพัฒนาคูณภาพและรูปแบบบริการ ๓. นายสิทธิศักดิ์ สิริภักดิ์ นักรวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ โทรศัพท์ ๐๖๒๒๖๔๔๑๖๕ กลุ่มงานพัฒนาคูณภาพและรูปแบบบริการ ๒. นางสาวอังศุมาลิน บัวแก้ว พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ โทรศัพท์ ๐๖๑-๓๕๖๖๙๖๙ กลุ่มงานพัฒนาคูณภาพและรูปแบบบริการ

๑. สถานการณ์และเป้าหมาย

จังหวัดแพร่ มีหน่วยบริการปฐมภูมิ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล (รพ.สต.) จำนวน ๑๒๒ แห่ง ดำเนินการพัฒนาคูณภาพ รพ.สต.ตามเกณฑ์ ตั้งแต่มาตรฐาน พบส. ระดับสถานีนามัย (การพัฒนาระบบบริหารจัดการเครือข่ายบริการสุขภาพ) มาตรฐานศูนย์สุขภาพชุมชน พัฒนาคูณภาพหน่วยบริการปฐมภูมิตามเกณฑ์คุณภาพเครือข่ายบริการปฐมภูมิ (Primary Care Award : PCA) ตามแนวทาง DHS PCA QOF ให้เชื่อมโยงและต่อยอดกับการพัฒนาตามเกณฑ์คุณภาพ รพ.สต.ติดดาว ใช้เป็นเครื่องมือเรียนรู้ร่วมกันของเครือข่ายบริการสุขภาพ อย่างต่อเนื่อง ดูแลสุขภาพประชาชนทุกกลุ่มผสมผสานเป็นองค์รวมอย่างใกล้ชิดและต่อเนื่อง

ในปี ๒๕๖๐ กระทรวงสาธารณสุขได้กำหนดนโยบายการพัฒนาคูณภาพหน่วยบริการสุขภาพ ทุกระดับ โดยเฉพาะ การพัฒนาคูณภาพใน รพ.สต. โดยมีเป้าหมายให้ประชาชนมีสุขภาพดี เจ้าหน้าที่มีความสุข ระบบสุขภาพยั่งยืน อันจะนำไปสู่วิสัยทัศน์ของกระทรวงสาธารณสุข คือ เป็นองค์กรหลักด้านสุขภาพ ที่รวมพลังสังคม เพื่อประชาชนสุขภาพดีที่สุดในที่สุด โดยมียุทธศาสตร์ในการพัฒนาความเป็นเลิศใน ๔ ด้านต่อไปนี้คือ ๑ การส่งเสริมสุขภาพ และการป้องกันโรค (P&P Excellence) ๒. ระบบบริการ (Service Excellence) ๓. การพัฒนาคน(People Excellence) และ ๔. ระบบบริหารจัดการ (Governances Excellence) และได้มีการพัฒนาเครื่องมือการพัฒนาคูณภาพหน่วยบริการสุขภาพในระดับ รพ.สต. ขึ้น คือ เกณฑ์พัฒนาคูณภาพโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลติดดาว (รพ.สต.ติดดาว) ซึ่งการพัฒนาเกณฑ์คุณภาพ (Approach) มีเนื้อหาผสมผสานอ้างอิงจากเกณฑ์คุณภาพ Primary Care Award เพื่อพัฒนาคูณภาพของหน่วยบริการปฐมภูมิในรูปแบบของเครือข่ายบริการโดยมุ่งเน้น เชื่อมโยงระบบบริการ กระบวนการบริการรวมทั้งการบริหารจัดการ ซึ่งจะทำให้เกิดการจัดการเป็นระบบทั้งองค์กร เกณฑ์ขึ้นทะเบียน หน่วยบริการประจำและ หน่วยบริการปฐมภูมิของ สปสช. มุ่งเน้นพัฒนาศักยภาพการจัดบริการ (ทรัพยากรบุคคล อาคารสถานที่ วัสดุ อุปกรณ์เครื่องมือ)และการบริหารจัดการเพื่อให้เกิดการพัฒนาขีดความสามารถและคุณภาพบริการสาธารณสุข ของหน่วยบริการเกิดการสร้างและพัฒนาเครือข่ายของระบบบริการที่มีการส่งต่อและการดูแลอย่างต่อเนื่องโดย สอดคล้องกับการบริหารงบประมาณกองทุน มีระบบการทำงานด้านสุขภาพระดับอำเภอ ร่วมกับของทุกภาคส่วน ด้วยการบูรณาการทรัพยากรภายใต้บริบทของพื้นที่ผ่านกระบวนการขึ้นชมและการจัดการความรู้ส่งเสริมให้ ประชาชนและชุมชนพึ่งตนเองได้และไม่ทอดทิ้งกัน โดยมีเป้าหมายร่วมเพื่อสุขภาวะของประชาชน (DHS)และ อาศัยการมีส่วนร่วมของสหวิชาชีพที่เกี่ยวข้องกับเกณฑ์ รวมถึงผู้ปฏิบัติงานซึ่งเป็นผู้ที่ต้องนำเกณฑ์ไปใช้ในการทำงานใน รพ.สต. (Participation)ทำให้เกณฑ์คุณภาพมีความเป็นรูปธรรมที่วัดได้ สามารถนำไปปฏิบัติได้จริงตามบริบทของพื้นที่ (Deployment) เป็นงานประจำที่ทำอยู่ลดความซ้ำ ซ้อน ไม่เป็นภาระเพิ่มเติมให้กับผู้ปฏิบัติงาน และ

ให้ความสำคัญกับเกณฑ์มาตรฐานการทำงานร่วมกับชุมชนดูแลสุขภาพประชาชนทุกกลุ่มแบบ ผสมผสานเป็นองค์รวมอย่างใกล้ชิดและต่อเนื่องตั้งแต่ระดับบุคคลครอบครัวและชุมชน (Integration)

จากนโยบายดังกล่าว จังหวัดแพร่ โดยสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดแพร่ร่วมกับสมาคมสาธารณสุขแห่งประเทศไทยจังหวัดแพร่ และสมาคมหมอนามัยเครือข่ายจังหวัดแพร่ได้ดำเนินการพัฒนาคุณภาพทุกแห่งให้บรรลุตามเกณฑ์ ๕ ดาว ๕ ดี

๒. กำหนดแนวทาง/มาตรการและกลวิธี

กระบวนการงานสำคัญ

๑. กำหนดคณะทำงานเยี่ยมสำรวจตามหมวดการประเมินรพ.สต.ติดดาวจำนวน ๕ หมวด และกำหนดเป้าหมายการเยี่ยมสำรวจรวมถึงการระบุสาขาวิชาชีพในการออกเยี่ยม เป้าหมายตามตัวชี้วัดจำนวน ๑๔ แห่ง
๒. ยึดพื้นที่เป็นศูนย์กลาง และให้เวลากับพื้นที่มากที่สุด (๐๙.๐๐ น. – ๑๗.๐๐ น.)
๓. ให้โอกาสในการส่งผลงานแก้ไข(เน้นให้พื้นที่มีการปรับปรุงและปรับค่าคะแนนตามหลักฐานเชิงประจักษ์)
๔. อิงการสรุปผลคะแนนควบคู่กับการประกวดรพ.สต.ดีเด่น เกณฑ์ติดดาว ต้องผ่านทุกหมวดร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป และคะแนนรวมผ่านร้อยละ ๙๐

๓. กำหนดเป้าหมายระยะสั้น

- รพ.สต.ทุกแห่งประเมินตนเองตามเกณฑ์
- พัฒนาคุณภาพ รพ.สต. ๕ ดาว อย่างน้อย ๑ แห่ง/อำเภอ

๔. แผนดำเนินงานตามมาตรการ และ Small success รอบ ๓ ๖ ๙ และ ๑๒ เดือน

แผนการดำเนินงาน	Small success			
	๓ เดือน	๖ เดือน	๙ เดือน	๑๒ เดือน
๑.จัดตั้งคณะกรรมการระดับจังหวัดและอำเภอ	แต่งตั้งคณะกรรมการระดับจังหวัดและอำเภอ	จัดทำแผนพัฒนาระดับจังหวัด	กำกับติดตามการดำเนินงาน	รพ.สต. ๕ ดาว อย่างน้อย ๑ แห่ง/อำเภอ
๒. พัฒนาทีมเยี่ยมสำรวจระดับจังหวัดและอำเภอ	มีการเตรียมความพร้อมทีมประเมิน	พัฒนาทีมประเมิน	มีการประเมินรับรองระดับอำเภอและจังหวัด	
๓.พัฒนากระบวนการประเมิน	รพ.สต.เตรียมการเพื่อประเมินตนเองตามเกณฑ์	รพ.สต.ประเมินตนเองและพัฒนาตามเกณฑ์	รพ.สต.พัฒนาตามเกณฑ์	
๔.เพิ่มศักยภาพเจ้าหน้าที่ / เครือข่าย	รพ.สต. เตรียมความพร้อมรับการประเมิน	ประชุมชี้แจง แนวทางการพัฒนาคุณภาพ รพ.สต. จากทีมประเมิน	สนับสนุนการจัดการความรู้ วิจัย RbR อย่างน้อย ๑ เรื่อง/อำเภอ	
๕. กำกับติดตามและประเมินผล	มีแนวทางการกำกับติดตามและประเมินผล	มีการนิเทศติดตาม	มีรายงานผลการดำเนินงาน	

๕. ผลสำเร็จตามเป้าหมาย

๕.๑ รพ.สต. จำนวน ๑๒๒ แห่ง ประเมินตนเองตามเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพ รพ.สต.ติดดาว ปี ๒๕๖๐

ระดับ	ทีมประเมิน	คะแนนรวม	คะแนนรายหมวด
๕ ดาว	ทีมจังหวัด/เขต	๙๐ ขึ้นไป	๘๐ คะแนนทุกหมวด
๔ ดาว	ทีมอำเภอ	๘๐-๘๙	ผ่าน ๘๐ คะแนน ๔ หมวด
๓ ดาว	ทีมอำเภอ	๗๐-๗๙	ผ่าน ๘๐ คะแนน ๓ หมวด
๒ ดาว	ทีมอำเภอ	๖๐-๖๙	ผ่าน ๘๐ คะแนน ๒ หมวด
๑ ดาว	ทีมอำเภอ	ต่ำกว่า ๖๐	ผ่าน ๘๐ คะแนน ๑ หมวด

ผลการประเมินตนเองตามเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพ รพ.สต.ติดดาว ประจำปี ๒๕๖๐ ดังนี้

ระดับ ๑ ดาว จำนวน ๓๒ แห่ง คิดเป็นร้อยละ ๑๔.๘๑

ระดับ ๒ ดาว จำนวน ๔๓ แห่ง คิดเป็นร้อยละ ๑๙.๙๑

ระดับ ๓ ดาว จำนวน ๗๐ แห่ง คิดเป็นร้อยละ ๓๒.๔๑

ระดับ ๔ ดาว จำนวน ๖๗ แห่ง คิดเป็นร้อยละ ๓๑.๐๒

ระดับ ๕ ดาว จำนวน ๔ แห่ง คิดเป็นร้อยละ ๑.๘๕

๕.๒ อำเภอกำหนดพื้นที่เป้าหมายการพัฒนา รพ.สต. ๕ ดาว ๕ ดี และทีมระดับจังหวัดทำการวิเคราะห์และสร้างแนวทางการออกเยี่ยมสำรวจ รพ.สต.ติดดาว จำนวนทั้งหมด ๑๔ แห่ง

๕.๓ CUP หรือ คปสอ.วางแผนพัฒนาคุณภาพ รพ.สต.ติดดาว ทั้งในระยะสั้นและระยะยาว เพื่อให้บรรลุเกณฑ์ตามเป้าหมาย

๕.๔ ประเมินคัดเลือก รพ.สต.ติดดาวระดับจังหวัด เพื่อเข้ารับการคัดเลือกในระดับเขต ได้แก่ รพ.สต.แม่ยางเปี้ยว

อำเภอร่องกวาง จังหวัดแพร่

ผลการเยี่ยมสำรวจเชิงปริมาณ

ลำดับ	รพ.สต.	คะแนน	ระดับ
๑	แม่ยางเปี้ยว	๙๓.๑๗	๕ ดาว
๒	สะเอียบ	๙๑.๘	๕ ดาว
๓	แม่จั่ว	๙๑.๕	๕ ดาว
๔	เวียงทอง	๙๐.๔๓	๕ ดาว
๕	ไผ่โพน	๙๐.๒๖	๕ ดาว
๖	ช่อแฮ	๙๐.๐๔	๕ ดาว
๗	ปากกาง	๘๗.๘	๔ ดาว
๘	ร่องเสือ	๘๗.๗๓	๔ ดาว
๙	ร่องซ้อ	๘๗.๖๗	๔ ดาว
๑๐	ดอนแก้ว	๘๗.๕๓	๔ ดาว
๑๑	ทุ่งแล้ง	๘๖.๓๒	๔ ดาว
๑๒	รัตนปัญญา	๘๓.๖๔	๔ ดาว
๑๓	บ้านโป่ง	๘๓.๐๙	๔ ดาว
๑๔	สวนเขื่อน	๘๒.๐๗	๔ ดาว

ผลการเยี่ยมสำรวจเชิงคุณภาพ

ข้อค้นพบ/ สิ่งที่น่าชื่นชม	ข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนา		
	ระดับรพ.สต.	ระดับ คปสอ.	ระดับจังหวัด
-ความตั้งใจและมุ่งมั่นพัฒนาของรพ.สต.ทั้ง ๑๔ แห่งที่แสดงให้เห็นถึงความพยายามในการพัฒนาตามศักยภาพที่มี -ภาพการสนับสนุนจากระดับแม่ข่ายที่เห็นได้ชัดเจนเพิ่มมากขึ้นตามระยะเวลาการเยี่ยมสำรวจเกิดความตระหนักในการบทบาทการทำงานของทุกสหสาขาวิชาชีพที่เกี่ยวข้องกับมาตรฐานการพัฒนาตามเกณฑ์ -ภาพความร่วมมือร่วมใจของภาคีเครือข่ายที่เป็น Partnership ที่ดีกับการทำงานด้านสาธารณสุข ทั้งผู้นำชุมชน อปท. อสม พระภิกษุ ครูอาจารย์ ฯลฯ	-การพัฒนาที่สำคัญของรพ.สต.ให้เกิดความร่วมมือร่วมใจในการดำเนินงานร่วมกัน คือการสื่อสารระหว่างหัวหน้าทีมและลูกทีม ในรพ.สต. การแบ่งงานที่ใช้ลักษณะการกำหนดผู้รับผิดชอบหลักและผู้รับผิดชอบรอง จะช่วยให้เจ้าหน้าที่รพ.สต.รู้สึกถึงการทำงานเป็นทีมเพิ่มมากขึ้นโดยไม่แบ่งแยกวิชาชีพ -ทักษะการประสานแนวราบเป็นทักษะที่สำคัญของผู้ปฏิบัติงานในระดับปฐมภูมิ ในการสื่อสารกับเครือข่ายภาคีสุขภาพต่างๆ ให้เกิดความเป็นเจ้าของด้านสุขภาพและการดำเนินงานให้เกิดความยั่งยืน -การถอนตัวเองออกมาจากการเป็นผู้นำด้านสุขภาพ มาเป็นผู้ร่วมดำเนินงานกับภาคี	-การสนับสนุนของ CUP ไม่เต็มที่ บางคปสอ.ยังไม่ทราบบทบาทเชิงลึกของตนเองในการร่วมพัฒนา ควบคุม กำกับ ติดตามการพัฒนามาตรฐานต่างๆที่มีอยู่เดิม ควรมีการจัดทำแผนติดตามในทุกๆมาตรฐาน และในทุก รพ.สต. -การสร้างและพัฒนา Team เพื่อขับเคลื่อนและบูรณาการจากภารกิจงานที่เกี่ยวข้องในระดับอำเภอ เพื่อ Coaching งานระดับพื้นที่ -ผู้บริหารบางคปสอ.ยังไม่ให้ความสำคัญในระบบสนับสนุนในบทบาทของ PM แต่ละแห่งควรนำเสนอให้แก่ผู้บริหารและเครือข่ายทราบ -กำหนดวาระประเด็นการติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงาน ทุกไตรมาส เป้าหมายเพื่อให้บรรลุ 5 ดาว	-การพัฒนาศักยภาพ (Work shop on the job training) ด้านการจัดทำยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ และการจัดทำแผนงาน โครงการ โดย set priority ที่เหมาะสมและมุ่งผลสัมฤทธิ์ ของ<u>ทีมรพ.สต.</u> เพื่อให้การขับเคลื่อนงานพัฒนาสุขภาพในพื้นที่บรรลุตามเป้าหมายและนโยบาย ครอบคลุม ทั้ง Agenda /Area base และ Function -การ Focus ประเด็นการสื่อสารด้านสุขภาพและการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพ ของ อสม./ชุมชน ให้เป็นต้นแบบ Self care และ Community care ในระดับหมู่บ้าน ตำบล -ส่งเสริม สนับสนุนการสร้างและใช้มาตรการทางสังคมของภาคีเครือข่ายสุขภาพทุกระดับ เพื่อกำหนดปัจจัยเสริม และปัจจัยเอื้อต่อการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพของบุคคลและชุมชน

๖. สิ่งที่ต้องการสนับสนุน/ข้อเสนอแนะต่อนโยบาย/ต่อส่วนกลาง/ต่อผู้บริหาร

- ๖.๑ ระดับกระทรวงควรมีการบูรณาการเกณฑ์การพัฒนาคุณภาพ ของหน่วยงาน กรม กองต่างๆ
- ๖.๒ ระดับกระทรวงควรมีการสนับสนุนโปรแกรม ข้อมูล การวิเคราะห์เพื่อประเมินและพัฒนาต่อเนื่อง